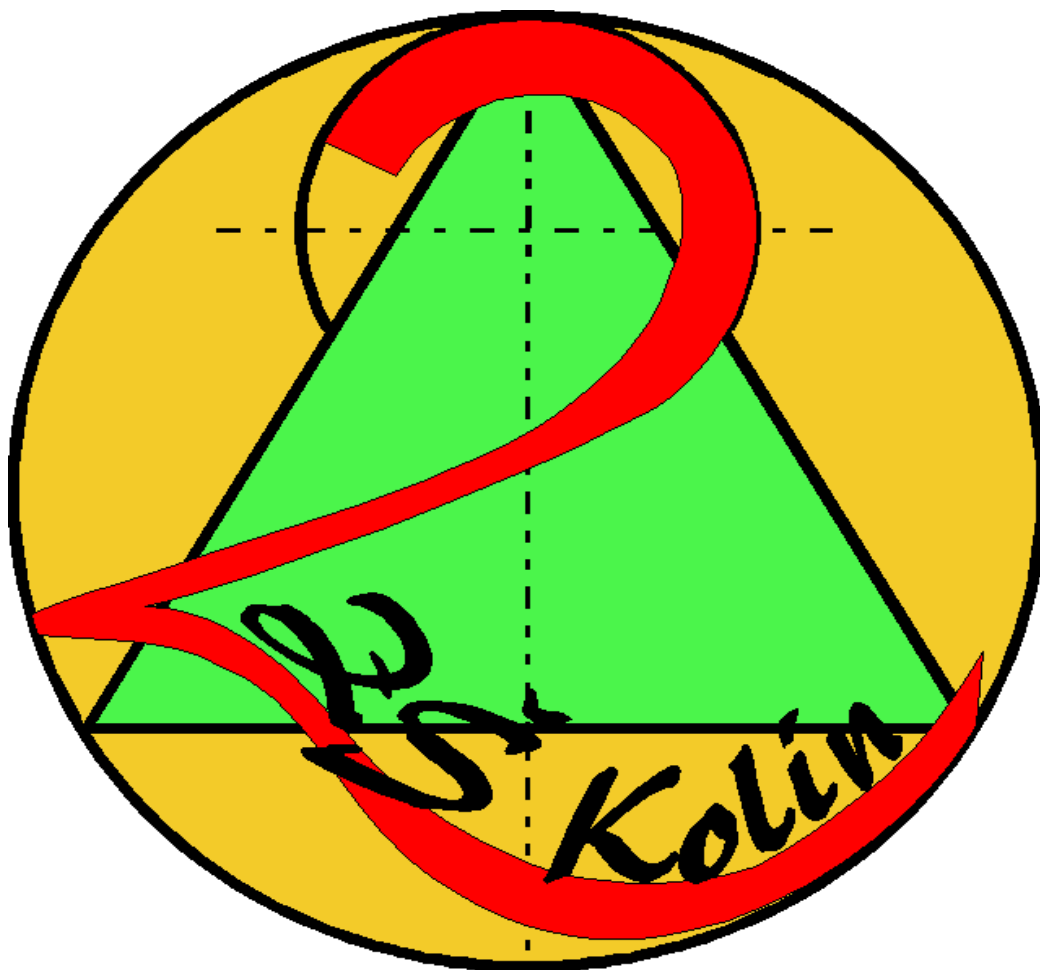

Krizový plán

pro školní rok 2025 – 2026

Zpracovala: Mgr. Martina Opová

TABÁK, NIKOTINOVÉ VÝROBKY

zpracováno podle Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č. j.: 21291/2010-28)

VNESENÍ TABÁKOVÝCH, NIKOTINOVÝCH VÝROBKŮ DO ŠKOLY, NEBO NA ŠKOLNÍ AKCE

„Držení tabákových výrobků u žáka, pokud jej nevidíme kouřit, je z hlediska přestupkového práva nepostižitelné.

- výrobek odebrat
- řešit se žákem, se zákonným zástupcem, případně s OSPOD
- situaci řeší třídní učitel s metodikem prevence (Martina Opová)

POŽÍVÁNÍ VÝROBKŮ V PROSTORÁCH ŠKOLY, NEBO PŘI ŠKOLNÍCH AKCÍCH

Zákon zakazuje kouření ve vnějších i vnitřních prostorách všech typů škol a školských zařízení.

TABÁK, NIKOTINOVÉ VÝROBKY

1. výrobek žákovi odebrat
2. informovat TU
3. uvědomit MP, TU, vedení školy, provést zápis
4. uvědomit zákonné zástupce
5. udělit kázeňské opatření dle ŠŘ
6. pokud se situace opakuje, uvědomit OSPOD

POŽÍVÁNÍ TABÁKOVÝCH, NIKOTINOVÝCH VÝROBKŮ MIMO PROSTORY ŠKOLY

- třídní učitel oznámí situaci zákonným zástupcům žáka
- pokud se rodiče budou chtít poradit, jak řešit kouření dítěte, odešle je třídní učitel za metodikem prevence, který jim poskytne rady a kontakty na instituce, které v této oblasti působí, situaci lze konzultovat s OSPOD

NÁVYKOVÉ LÁTKY

zpracováno podle trestního zákona 140/1961 Sb., zákona 37/1989 Sb.

NÁVYKOVÉ LÁTKY

1. odebrat za přítomnosti jiné osoby
2. posoudit zdravotní stav žáka
3. uvědomit MP, TU, vedení školy, provést zápis
4. uvědomit zákonné zástupce
5. ohlašovací povinnost na OSPOD a Policii ČR

Zákonní zástupci žáka mají možnost obrátit se na metodika prevence, který jim poskytne informace o možnostech odborné pomoci při řešení takové situace.

Záznam o události sepíše metodik prevence a založí do své agendy.

NETOLISMUS

Je to závislost na tzv. virtuálních drogách, mezi které patří zejména: počítačové hry, sociální sítě, internetové služby (různé formy chatu), virální videa, mobilní telefony, televize.

Doporučené postupy:

- informovat zákonné zástupce o rizicích, které se s netolismem pojí
- www.poradenskecentrum.cz/pocitacova-zavislost.php
- www.safeinternet.cz
- www.ebezpeci.cz

SEBEPOŠKOZOVÁNÍ

Je to komplexní autoagresivní chování, které lze chápat jako nezralou odpověď na akutní nebo chronický stres, nezvladatelné emoce či myšlenkové pochody.

SEBEPOŠKOZOVÁNÍ

1. poradit se s psychologem
2. kontaktovat rodinu
3. zprostředkovat odbornou pomoc
4. spolupracovat s rodiči, popř. odborníkem
5. sledovat jedince

- motivovat dítě a rodinu k návštěvě specialisty – krizové centrum, psychologická či psychiatrická ambulance,
- linka důvěry,
- linka bezpečí 116 111,
- linka důvěry Dětského krizového centra , tel. 241 484 149,
- linka důvěry RIAPS, tel. 222 580 697.

Nevhodný postup:

- snaha okamžitě odstranit sebepoškozující chování,
- sankce a ignorace.

ŠKOLNÍ ŠIKANOVÁNÍ

zpracováno podle Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č. j.: 21291/2010-28)

Za šikanování se nepovažuje škádlení a jednorázová agrese. Například, poperou-li se dva přibližně stejně silní žáci, o šikanování, chybí nepoměr sil, kdy se oběť neumí nebo z různých příčin nemůže bránit.

Jak se dozvíme o šikaně?

- informace od rodičů, žáků, kolegů
- dopisem na vedení školy
- vlastním pozorováním aj.

Jak postupovat při objevení problému?

Je důležité nahlásit situaci třídnímu učiteli, školnímu metodikovi prevence, výchovnému poradci, kteří společně zvolí strategii postupu řešení. **Je důležité chránit zdroj informací!**

ŠIKANA

1. při podezření na šikanu poskytnout rodičům informaci o zahájení řešení podnětu + informovat o výsledcích šetření
2. informovat MP
3. MP zahájí šetření, nalezne vhodné svědky
4. MP provede INDIVIDUÁLNÍ rozhovory s informátory a obětí
5. ZAJISTÍ OCHRANU OBĚTI
6. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi
7. při prokazitelných projevech šikany spolupracuje MP s VP a informuje vedení školy
8. práce s celou třídou

**U pokročilé šikany je NUTNÁ
SPOLUPRÁCE se specializovanými
institucemi a PČR!!!**

KYBERŠIKANA

zpracováno podle Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č. j.: 21291/2010-28)

KYBERŠIKANA

1. zajistit ochranu oběti
2. zajistit dostupné důkazy s podporou IT odborníka
3. kontaktovat operátora, zřizovatele www stránek,...
4. uvědomit zákonné zástupce
5. informovat TU, MP, VP, vedení školy, provést zápis
6. spolupracovat s IT expertem, PPP, rodiči, popř. PČR

ŠIKANA ZAMĚŘENÁ NA UČITELE

Je zapotřebí, aby škola neočekávala a nevyžadovala, aby takovou situaci pedagog řešil sám a pochopila, že byl vystaven traumatickému zážitku. Proto je zapotřebí věnovat čas zpracování šoku, neobviňovat se, vyhledat sociální podporu od kolegů a případně vyhledat odbornou pomoc.

Jak postupovat:

- problém neřešit sám, ale ve spolupráci se školním poradenským pracovištěm, případně s vedením školy
- v případě bezprostředního ohrožení pedagoga žákem si pedagog zajistí bezpečí (odejde ze třídy, přivolá si pomoc apod.) a požádá o spolupráci jiného kolegu nebo vedení školy pro zajištění dohledu ve třídě, případně izolaci agresora a zajištění bezpečí pro ostatní žáky ve třídě
- škola zajistí posouzení sociálních vztahů ve třídě a na základě výsledků nastaví odpovídající řešení, zajistí intervenční program

AGRESE VE ŠKOLE

Jak postupovat:

- **Stanovit ve třídě obecná pravidla soužití**, jako vyjádření morálních hodnot. Tato pravidla tvořit společně se žáky a jasně v nich deklarovat požadavek slušného mluvení a chování.
- **Mladší děti trpělivě opravovat** a dávat jasně najevo, že veřejné užívání hrubých výrazů není ve škole přípustné a společensky je to nevhodné.

Pokud žákovo chování a jednání ohrožuje bezpečnost a zdraví jeho, ostatních žáků, vyučujících, zaměstnanců školy jiných osob:

- **je škola povinná** uvědomit zákonného zástupce případně doporučit odbornou péči
- dle konkrétních okolností je třeba přivolat i OSPOD či orgán Policie ČR apod

NEKÁZEŇ

Jak postupovat v případě opakovaného problémového chování (opakované porušování školního řádu):

zpracováno podle Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č. j.: 21291/2010-28)

NEKÁZEŇ

1. pohovor se žákem
2. oznámit TU, MP, provést zápis
3. informovat zákonné zástupce
4. v případě potřeby VP svolá výchovnou komisi
5. spolupracovat s rodiči, popř. odborníkem
6. obrátit se na další orgány OSPOD, PPP, SVP, PČR, ...

VANDALISMUS

Každý je odpovědný za škody, které svým jednáním způsobil. Proto bude po něm **škola požadovat náhradu.**

Prevence:

- Nejrizikovější čas je přestávka mezi vyučovacími hodinami, nebo přestávka mezi dopoledním a odpoledním vyučováním.
- Jedním ze způsobů jak zamezit vandalismu je vykonávání přímého fyzického dohledu.

VANDALISMUS

1. sepsat záznam
2. uvědomit TU, MP, VP ,
vedení školy
3. informovat zákonné
zástupce
4. vyžadovat náhradu škody
nebo opravu
5. pokud se situace opakuje,
není snaha o nápravu
nebo je škoda nikoli
nepatrná, uvědomit Policii
ČR a OSPOD

HOMOFOBIE

Zahrnuje postoje a jednání negativně namířené vůči lidem s menšinovou sexuální orientací či pohlavní identitou. Toto rizikové chování souvisí s šikanou a extremismem.

Specializované služby zabývající se touto problematikou existují v ČR jen ve velmi malém rozsahu.

- Poradna pro občanství/ občanská a lidská práva
- GaTe, www.gejt.cz pro mladé gaye
- STUD
- Člověk v tísni.

Méně výrazné problémy homofobie může řešit pedagog sám za pomoci ŠMP, ŠP, či odborníka z některé nevládní neziskové organizace.

V případech závažnějších forem je vhodné kontaktovat pracovníky PPP.

EXTREMISMUS, RASISMUS, XENOFOBIE,

ANTISEMITISMUS

zpracováno podle Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č. j.: 21291/2010-28)

Projevy:

- Verbální či fyzické útoky kvůli politickému či náboženskému přesvědčení nebo rasovému, národnostnímu, etnickému či třídnímu původu
- Zpochybňování oficiálních výkladů historie
- Agitace na půdě školy – snaha získat nové stoupence

RASISMUS, EXTREMISMUS

1. razantně vystoupit proti jakýmkoliv projevům
2. uvědomit TU, MP, provést zápis
3. uvědomit zákonné zástupce
4. při zjištění hluboce zakořeněných postojů či projevů násilí informovat vedení školy a PČR
5. ve výuce se zaměříme na tuto problematiku,

- Český helsinský výbor www.helcom.cz
- Liga proti antisemitismu antisemitismus.wz.cz
- Konfederace politických vězňů www.kpv-cr.cz

Náboženský extremismus www.sekty.cz

ALKOHOL

zpracováno podle Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č. j.: 21291/2010-28)

Pokud žák ve škole požívá alkohol

ALKOHOL

1. zabránit v další konzumaci, v případě potřeby poskytnout první pomoc či zavolat 155
2. uvědomit zákonného zástupce, pokud není k dispozici OSPOD
3. uvědomit metodika prevence, vedení školy, TU, provést zápis
4. jednání TU a MP se zákonnými zástupci
5. při závažnějším problému je vhodné informovat dětského lékaře
6. při opakování či ohrožení žáka uvědomit OSPOD či Policii ČR

Vždy je nutná spolupráce s rodiči. Pokud rodiče nejeví zájem, je možné obracet se na Pedagogicko-psychologickou poradnu Kolín.

RIZIKOVÉ CHOVÁNÍ V DOPRAVĚ

Rizikové chování v dopravě je: Chování v rozporu s oficiálními a neoficiálními pravidly
Agresivní chování
Neočekávané nebo nezvyklé chování

Prevence:

- Předcházení nehodám
- Úrazům
- Ztrátám na životech
- Psychickým traumatům
- Materiálním škodám
- Negativním ekonomickým dopadům
- Ničení životního prostředí

Preventivní aktivity

- Zapojení dopravní výchovy - především MŠ a 1. stupeň ZŠ
- Před každou akcí poučit žáky o bezpečnosti – zápis v TK
- Každá nehoda, popř. úraz dítěte, neprodleně zapsat do Knihy úrazů a kontaktovat zákonného zástupce, oznámit ŘŠ

RIZIKOVÉ SEXUÁLNÍ CHOVÁNÍ

Pojí se k němu i další faktory – asociální chování, agresivita, nadužívání alkoholu a drog. Dítě může být buď aktivním konatelem rizikového sexuálního chování, nebo jeho obětí. U chlapců může docházet k nárůstu fyzické agrese, u dívek spíš k sebepoškozování. Na riziko tohoto chování nás může upozornit tzv. triáda symptomů: noční pomočování i po 12 roce života, krutost ke zvířatům, žhářství.

Primární prevencí se rozumí hlavně vytváření zdravých postojů, které následně ovlivňují další chování jedinců, což je v kompetenci pedagogů.

Doporučené postupy:

- Základní strategií je, že je potřeba brát každé sdělení dítěte vážně!
- Pokud se necítíte zcela jisti, či nedokážete odpovědět na nějakou otázku dítěte, je důležité dát dítěti najevo, že jeho otázku slyšíte, jenom neumíte přesně odpovědět.
- Zároveň je potřeba mít v záloze někoho, na koho můžete dítě odkázat (je dobré, aby mělo k němu dítě důvěru – tuto funkci by na naší škole mohl splnit ŠP.
- Zjištěné sexuální násilí je potřeba IHNED ohlásit – ŘŠ, OSPOD, PČR.
- www.protikorupecnilinka.cz/nasili-na-detech

www.tadysenedotykej.org

PORUCHY PŘÍJMU POTRAVY

Typ rizikového chování: mentální anorexie a bulimie

Projevy:

- Výrazné hubnutí
- Opakované zvracení
- Dítě nechodí do ŠJ

Možnosti a limity pedagoga:

- Oznámit své podezření zákonným zástupcům
- Zprostředkovat kontakt s psychologem nebo lékařem
- Občanské sdružení ANABELL (posta@anabell.cz)

SYNDROM TÝRANÉHO, ZNEUŽÍVANÉHO DÍTĚTE/ SYNDROM CAN

zpracováno podle Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č. j.: 21291/2010-28)

Změny se mohou projevit jak v chování dítěte (stísněnost a nezájem o dění kolem, zvýšená opatrnost v kontaktu s dospělými, úzkost a vydešené reakce, zhoršený prospěch ve škole, neomluvené absence, odmítání jídla, nebo přejídání se, sebepoškozování, útky z domova). Rovněž mohou být viditelné známky na těle dítěte (opakovaná zranění, modřiny, řezné rány, otoky, otisky dlaně a prstů, stopy po opáření nebo popálení cigaretou).

PŘI PODEZŘENÍ:

- navázat se žákem osobní kontakt
- možno získat informace od spolužáků, sourozenců
- oslovit rodiče

POKUD SE DÍTĚ SAMO PŘIZNÁ:

- učitel nepostupuje sám
- informovat vedení školy, OSPOD, případně PČR

Doporučené odkazy:

- Dětské krizové centrum 241 484 149
- Internetová poradna: problem@ditekrize.cz
- Linka bezpečí 800 155 155

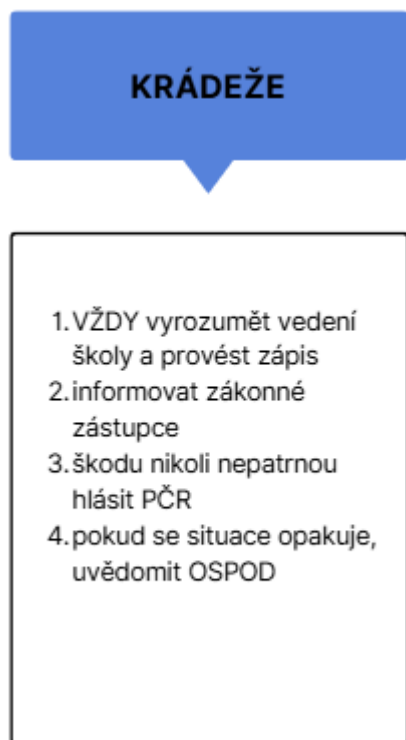
KRÁDEŽE

Krádež je takové jednání, při kterém se někdo zmocní věci, která není jeho a to za účelem si ji ponechat, aniž by s tím majitel věci souhlasil, nebo o tom byl informován.

V případě, že je odcizena věc menší hodnoty než 5 000 Kč (bez použití násilí – překonání překážky, není to vloupání) jedná se o přestupek proti majetku.

Škoda na odcizené věci od 5 000 Kč výš je trestným činem.

V případě, že byla odcizena věc s hodnotou menší než 5 000 Kč, ale bylo použito **násilí** (vypáčená skříňka, šatna, šuplík – nebo násilí vůči osobě) jedná se vždy o **trestný čin**.

Hlásí se také tehdy, jestliže o to žádá poškození nebo zákonní zástupci.

!!!ŠKOLA A ŠKOLSKÉ ZAŘÍZENÍ NENÍ ORGÁN ČINNÝ V TRESTNÍM ŘÍZENÍ, TAKŽE NEMŮŽE NIC VYŠETŘOVAT!!!!

NÁSILÍ

Krizové situace spojené s násilím zahrnují rizikového chování, které vychází z vnitřního a

vnějšího prostředí.

1/ vnitřní prostředí – útok na školu ze strany žáků, případně pedagogů

2/ vnější prostředí - násilí způsobené osobou, která navštívila školu – obvykle rodič žáka, nebo žák

-násilí způsobené osobou, která vnikla do školy, nebo jejího okolí, může ohrozit žáky, pedagogy, nebo další pracovníky školy.

Prevence školy:

- omezený přístup rodičů a jiných osob do školy – od 7:40 do 8:00 posílení dozoru u hlavního vstupu do budovy, rodiče nemají přístup,
- do budovy je otevřen pouze vstup přes vrátnici – zde se osoba nahlásí, je odvedena za příslušným pracovníkem,
- zákaz vstupu rodičů do prostoru šaten – zde je zajištěn pedagogický dohled,
- na vrátnici mobilní telefon, ze kterého v případě nutnosti volá, pevná linka na budově Kmochova 943 v kanceláři školy, na budově Kmochova 124 je pevná linka ve sborovně,
- pedagogové nosí mobilní telefony do hodin.

Organizační informace pro případ ohrožení:

- kontaktní informace na rodinné příslušníky žáků jsou zaneseny v matrice, v každé třídní knize,
- kontaktní informace na zaměstnance školy jsou v kanceláři školy,
- společné místo setkání pro učitelský sbor a zástupce žáků je v budově školy sborovna,
- mimo budovu školy je společným místem setkání: na budově Kmochova 943 prostor před školkou, na budově Kmochova 124 na dvoře před ŠD,
- v kritických situacích bude výuka přerušena oznámením ve školním rozhlasu, který slouží jako komunikační systém pro varování a informování učitelů,
- alternativní způsoby přesunu žáků domů – TU volá zákonným zástupcům.
- Při vyhlášení krizové situace, vyučující zachová klid a pořádek ve třídě, podle instrukcí buď opouští s žáky třídu, nebo naopak třídu zamkne a všechny žáky směřuje na tu stranu třídy, kde nejsou dveře. Pokud to situace umožní, staví barikádu z lavic, židlí a jiných věcí dostupných ve třídě. Postupuje podle instrukcí- Aktivní útočník.
- Dětem, které prošly krizovou situací nabídne pomoc ŠP, rodičům bude poskytnut kontakt na další instituce – Linka Bezpečí aj.
- Informaci médiím o vzniklé krizové situaci podává zpravidla vedení školy.
- Policii upozorňuje na pohotovostní situaci ve škole zpravidla vedení školy.
- Policisté či zdravotníci se mohou dostat do školy : bočním vstupem ze dvora, hlavním vchodem, na budově Kmochova 124 – hlavní vchod, zadní vchod, vchod přes školní jídelnu.

Při řešení krizových situací tvoří tým vedení školy, metodikové prevence a členové BOZP

DOMÁCÍ NÁSILÍ

Má negativní vliv na harmonický vývoj dětí v oblasti emocionální, vztahové, může ohrozit

i zdravý tělesný vývoj. Je to netypická forma rizikového chování pro školní, je složité ji přesně identifikovat a správně vyhodnotit míru a potřebu podpory z vnějšího okolí.

Násilí, které se odehrává v rodině může mít na jedince špatný vliv a může se projevat např. záškoláctvím, zneužíváním návykových látek, sebepoškozováním apod.

Domácí násilí představuje obvykle fyzické, psychické nebo sexuální násilí mezi blízkými osobami, k němuž dochází skrytě v soukromí.

Klíčové charakteristiky:

- Je opakované.
- Je neveřejné, probíhá v soukromí domácnosti.
- Eskaluje – od urážek a ponižování až k fyzickému násilí.
- Role oběti a agresora jsou jasně rozdělené – nezaměňují se.
- Pachatel mívá dvojí tvář – okolí se může jevit jako sympatický, násilný bývá jen ke své oběti.
- Pachatel považuje své chování za ospravedlnitelné, má pocit nároku na takové chování.
- K násilí dochází v cyklech – střídá se období napětí a násilí s obdobím relativního klidu.
- Chování obětí je zaměřeno na zajištění přežití (přebírání odpovědnosti za násilí, ochrana násilníka, setrvávání v násilném vztahu).

Mimo psychické a fyzické násilí sem patří sexuální zneužívání, ekonomické zneužívání a sociální izolace.

Doporučené postupy:

- Není úlohou pedagoga usuzovat na domácí násilí na základě svých pocitů, vyvozovat je z chování a projevů dítěte.
- Pedagog je povinen jednat v okamžiku, kdy se mu například dítě svěří, či pokud zaznamená nezpochybnitelné známky násilí na dítěti (podvýživa, modřiny).
- Pokud se ukáže, že dítě je obětí domácího násilí, které splňuje skutkovou podstatu TČ, okamžitě nahlásí ŘŠ, PČR, OSPOD.
- Pokud tak neučiní, porušuje paragraf 368 TZ.
- Učitel NEMŮŽE poskytovat terapeutické služby, nutit dítě k odpovědi, či intervenovat v rodině.
- V případě podezření na domácí násilí, je zcela nevhodné řešit situaci s možným agresorem – tento postup by se mohl obrátit proti dítěti.
- Dítě má právo požádat o pomoc i bez vědomí zákonných zástupců PČR, nebo OSPOD.
- www.domacinasili.cz
- www.stopnasili.cz

ZÁŠKOLÁCTVÍ

zpracováno podle: Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže (Dokument MŠMT č. j.: 21291/2010-28)

Metodického doporučení MŠMT k prevenci a postihu záškoláctví a
omlouvání žáků z vyučování, č. j. MŠMT - 780/2024-1, ze dne 5. 2. 2024

- školní docházku eviduje třídní učitel a v případě podezření na záškoláctví se obrací na zákonného zástupce nezletilého žáka
- ve spolupráci se zákonnými zástupci zjistí třídní učitel příčinu záškoláctví
- pokud zjistí, že je důvodem neúnosná školní situace, je potřeba naplánovat opatření, aby se situace neopakovala
- vyučující má možnost konzultovat problém ve třídě se členy školního poradenského pracoviště
- **třídní učitel hlásí neomluvenou absenci výchovnému poradci (Monika Coubalová)**
- neomluvenou absenci do součtu 10 vyučovacích hodin na 1. stupni a 12 hodin na 2. stupni za čtvrtletí školního roku řeší třídní učitel se zákonnými zástupci v kompetenci školy
- pokud je neomluvených hodin více, svolá výchovný poradce výchovnou komisi
- pokud je neomluvených hodin více než 25 na 1. stupni a 30 na 2. stupni v daném čtvrtletí školního roku, může škola podat podnět k zahájení řešení přestupku na přestupkový orgán + zašle související dokumentaci
- na OSPOD se hlásí pouze závažnější přestupky

Použitá literatura:

1. Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 21291/2010-28
2. JINDROVÁ, Martina, 2012, *Rizikové chování dětí a jeho právní dopady*, Praha, TOGGA, ISBN: 978-80-87258-59-0
3. ŠIRŮČKOVÁ, Michaela, MICHAL, Milovský, SKÁCELOVÁ, Lenka, GABRHELÍK, Roman, 2012, *Příklady dobré praxe programů školní prevence rizikového chování*, Praha, TOGGA, ISBN 987-80-87258-91-0
4. Prim. MUDr. NEŠPOR, Karel, CSc., PhDr. CSÉMY, Ladislav, 1997, *Alkohol, drogy a vaše děti*, Praha, BESIP
5. Základní a Mateřská škola Brno, Merhautova 37, Krizový plán šikany 2011/2012